

EIROPAS KOPIENU KOMISIJA

Briselē, 2.3.2006
COM(2006) 82 galīgā redakcija

2006/23 (CNS)

Priekšlikums

PADOMES LĒMUMAM

**Eiropas Kopienas vārdā noslēgt
ANO Pretkorupcijas konvenciju**

(iesniegusi Komisija)

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

- **Priekšlikuma pamatojums un mērķi**

ANO Pretkorupcijas konvencija (*UNCAC*) Eiropas Kopienas vārdā tika parakstīta Ņujorkā 2005. gada 15. septembrī. Šajā priekšlikumā tiek lūgts Padomes apstiprinājums Konvencijas noslēgšanai.

- **Vispārējais konteksts**

1. PAMATINFORMĀCIJA

ANO Ģenerālā asambleja savā 2000. gada 4. decembra rezolūcijā 55/61 atzina, ka papildus ANO Konvencijas cīņai pret starptautisko organizēto noziedzību ir vēlams efektīvs starptautisks juridisks pretkorupcijas instruments, un nolēma izveidot īpašo komiteju, lai apspriestu šāda instrumenta izstrādi. Īpašās komitejas pirmā formālā sēde notika Vīnē no 2002. gada 21. janvāra līdz 1. februārim.

Komisija iesniedza Padomei ieteikumu Padomes lēmumam, kas pilnvarotu to apspriest visas Pretkorupcijas konvencijas (*UNCAC*) projekta daļas, kuras ir Kopienas kompetencē. Atbildot uz to, Padome pilnvaroja Komisiju piedalīties pārrunās par *UNCAC* projektu.

Komisija aktīvi piedalījās ANO pārrunās Vīnē, cieši sadarbojoties ar ES dalībvalstīm un G8 valstīm, kas nav ES dalībvalstis. *UNCAC* apspriešana tika pabeigta 2003. gada oktobrī. *UNCAC* tekstu apstiprināja ANO Ģenerālā asambleja savā 58. sesijā 2003. gada oktobrī un nodeva to parakstīšanai augsta līmeņa politiskā konferencē, kas notika Meridā, Meksikā, laikā no 2003. gada 9. līdz 11. decembrim.

Tā kā *UNCAC* ir jāparaksta ne tikai valstīm, bet arī reģionālām ekonomiskās integrācijas organizācijām, tādām kā EK, Padome atļāva Eiropas Kopienas vārdā konvenciju parakstīt. *UNCAC* Eiropas Kopienas vārdā tika parakstīta Ņujorkā 2005. gada 15. septembrī.

Reģionāla ekonomiskās integrācijas organizācija nevar ratificēt *UNCAC*, pirms to nav ratificējusi vismaz viena dalībvalsts. No 25 ES dalībvalstīm Ungārija (2005. gada 19. aprīlī), Francija (2005. gada 11. jūlijā), Latvija (2006. gada 4. janvārī) un Austrija (2006. gada 11. janvārī) jau ir deponējušas *UNCAC* ratifikācijas aktu ANO Ģenerālsekretariātā, pārējās dalībvalstīs vēl notiek ratifikācijas process.

2. *UNCAC* APSPRIEŠANAS REZULTĀTI

UNCAC ir iekļauti noteikumi attiecībā uz korupciju, kas ir Kopienas kompetencē. Šie noteikumi atbilst Kopienas tiesību aktiem, kas piemērojami Kopienas pārvaldei, un Kopienas *acquis*. Komisija uzskata, ka mērķi, ko Padome ir izvirzījusi savās sarunu direktīvās, ir veiksmīgi sasniegti.

a) *UNCAC* ir iekļauti noteikumi, kas uzliek Dalībvalstīm pienākumus valsts sektora organizācijā (II nodaļa), kas principā ir uzskatāmi par tādiem, ko var attiecināt uz Eiropas Kopienu, tiklīdz tā ir kļuvusi par konvencijas dalībnieci (67. panta 2. punkts). Turklāt, tā kā konvencijas 2. panta a) punktā „valsts amatpersona” ir definēta kā „jebkura persona, kura dalībvalstī ... ieņem ... likumdevējvaras, izpildvaras, valsts pārvaldes vai tiesu varas amatu...”, tad šī definīcija attiecas arī uz Eiropas Kopienas ierēdņiem, tiklīdz tā ir pievienojusies konvencijai.

Attiecībā uz Kopienas civildienestu lielāko daļu jautājumu, kas ir minēti *UNCAC* II nodaļā, regulē Kopienas tiesību aktu normas. Turklāt Eiropas Kopienai ir ekskluzīva kompetence uzņemties šādas saistības attiecībā uz savu pārvaldi.

b) Kopienas *acquis* paredz pasākumus, kas nodrošina brīvu preču, kapitāla un pakalpojumu kustību, tai skaitā tiesību aktus valsts iepirkumu jomā, kuru uzdevums ir nodrošināt caurskatāmību un visiem kandidātiem vienlīdzīgu piekļuvi valsts līgumiem un pakalpojumu tirgiem, novēršot krāpšanu, korupciju un slepenas vienošanās starp piedāvājumu iesniedzējiem. Kopienas *acquis* arī ir paredzēti pasākumi attiecībā uz grāmatvedību un revīziju. Ciktāl konvencijas noteikumi attiecas uz šādiem instrumentiem, saskaņā ar Eiropas Kopienas Tiesas praksi Kopienai ir ekskluzīva kompetence uzņemties atbilstošas starptautiskas saistības.

c) *UNCAC* paredz augsta standarta pasākumus cīņai ar naudas atmazgāšanu, kas atbilst Kopienas *acquis* pasākumiem finanšu sistēmas, kā arī citu iestāžu un profesiju, kas tiek uzskatītas par neaizsargātām, pasargāšanai no to izmantošanas naudas atmazgāšanai. Kopiena ir kompetenta pasākumos, kas attiecas uz sadarbību starp finanšu ziņu vākšanas vienībām saskaņā ar trešo Naudas atmazgāšanas apkarošanas direktīvu, kura atcēla un aizstāja pirmo un otro Naudas atmazgāšanas apkarošanas direktīvu. Tajā pašā dienā tika pieņemta regula, kas papildināja spēkā esošos tiesību aktus cīņai ar naudas atmazgāšanu, izmantojot muitas sadarbības pasākumus saskaņā ar Eiropas Ekonomiskās kopienas dibināšanas līguma 135. pantu par skaidras naudas ieviešanu Kopienā un izvešanu no tās. Komisija ir iesniegusi priekšlikumu regulai par savstarpēju administratīvu palīdzību Kopienas finanšu interešu aizsardzībai pret krāpšanu un citām nelikumīgām darbībām, tai skaitā naudas atmazgāšanu, kas saistīta ar krāpšanu EK un korupciju ES, pamatojoties uz Eiropas Ekonomiskās kopienas dibināšanas līguma 280. pantu.

d) Kopienas politika ārējo darbību jomā, tai skaitā sadarbībā attīstības jomā un sadarbībā ar trešām valstīm, papildina dalībvalstu īstenoto politiku un ietver noteikumus cīņai ar korupciju, piemēram 97. pants 2000. gada 23. jūnija Kotonū partnerattiecību nolīgumā, kas grozīts 2005. gada 23. februārī un kas paredz konsultēšanās procedūru „nopietnos korupcijas gadījumos” ar galējo iespēju palīdzību pārtraukt.

e) Visbeidzot Kopienas tiesību akti paredz arī attīstīt politiku un praksi, kas vērsta uz to, lai novērstu un apkarotu korupciju, kas ietekmē Eiropas Kopienas finanšu intereses. Bez tam tā nodrošina atbilstošas struktūras, kas novērš korupciju, tādas kā Eiropas Komisija, Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (*OLAF*), Eiropas Revīzijas palāta, ombuds, Eiropas Kopienas Tiesa un Eiropas Parlaments (Budžeta kontroles komiteja), kā arī atbilstošas procedūras, tādas kā Civildienesta noteikumu 22. panta a) un b) punktā minētās, kas attiecas uz informācijas sniegšanu.

3. *UNCAC* NOSLĒGŠANA

ANO Pretkorupcijas konvencija ir pirmais globālais instruments korupcijas novēršanai un apkarošanai. Tā paredz visaptverošu ietvaru un virkni svarīgu minimālo standartu visām iesaistītajām valstīm. Tādējādi Eiropas Kopienai ir gods paziņot, ka konvencija ir stājusies spēkā 2005. gada 14. decembrī.

Pievienotais priekšlikums Padomes lēmumam ir juridisks dokuments, lai Eiropas Kopiena noslēgtu *UNCAC*, kuras juridiskais pamats atrodams šādos Eiropas Kopienas dibināšanas līguma pantos: 47. panta 2. punkts, 57. panta 2. punkts, 95. pants, 107. panta 5. punkts, 179. pants, 181. a pants, 190. panta 5. punkts, 195. panta 4. punkts, 199. pants, 207. panta 3. punkts, 218. panta 2. punkts, 223. panta pēdējā daļa, 224. panta priekšpēdējā daļa, 225. a panta priekšpēdējā daļa, 245. panta 2. punkts, 248. panta 4. punkta pēdējā daļa, 255. panta 2. punkts, 255. panta 3. punkts, 260. panta 2. punkts, 264. panta otrā daļa, 266. panta pēdējā daļa, 279. pants, 280. pants, 283. pants, saistībā ar 300. panta 2. punkta pirmo daļu un 300. panta 3. punkta pirmo daļu.

Priekšlikumā ir 2 panti. Pirmais pants Eiropas Kopienas vārdā apstiprina *UNCAC*. Otrais pants pilnvaro Padomes priekšsēdētāju iecelt personu, kurai ir tiesības Eiropas Kopienas vārdā deponēt apstiprinājuma dokumentu. *UNCAC* teksts ir pievienots I pielikumā. *UNCAC* 67. panta 3. punktā minētais paziņojums par Eiropas Kopienas kompetences apjomu attiecībā uz jautājumiem, ko nosaka *UNCAC*, ir pievienota II pielikumā. Paziņojums ar atgādinājumu visām pusēm par to, ka jebkurš strīds, kurā iesaistīta Eiropas Kopiena, ir jāizskata tikai un vienīgi šķīrējtiesā (*UNCAC* 66. panta 2. punkts), ir pievienots III pielikumā.

Konvencija attiecas uz visu Kopienas iestāžu ierēdņiem. Neierobežojot EK 300. pantā paredzētās procedūras, Komisija iesaka Padomei informēt attiecīgās iestādes, proti Eiropas Kopienas Tiesu, Reģionu Komiteju, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteju, Eiropas Centrālo banku, Revīzijas palātu un Eiropas Investīciju banku.

Šo iemeslu dēļ Komisija ierosina Padomei pieņemt pievienoto lēmumu.

- **Spēkā esošie noteikumi šā priekšlikuma darbības jomā**

ANO Konvencijā cīņai pret starptautisko organizēto noziedzību (*UNTOC*) ir iekļauti vairāki panti, kas attiecas uz korupciju, tomēr, tā kā tā ir vērsta pret organizēto noziedzību, tiem ir šaurāks skatījums nekā *UNCAC* noteikumiem. Eiropas Kopienas vārdā *UNTOC* tika noslēgta 2004. gada 21. maijā, kam sekoja atbilstošā Padomes lēmuma pieņemšana Tieslietu un iekšlietu padomē 2004. gada 29. aprīlī (8763/04, datēts ar 2004. gada 27. aprīli).

- **Atbilstība citām Eiropas Savienības politikām un mērķiem**

Nepiemēro.

2) APSPRIEŠANĀS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMS

- **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

Priekšlikumu Padomes lēmumam par starptautiska dokumenta noslēgšanu Eiropas Kopienas vārdā ar ieinteresētajām personām neapspriež.

- **Ekspertu atzinumi un to izmantošana**

Neatkarīgu ekspertu atzinums nebija nepieciešamas.

- **Ietekmes novērtējums**

Ietekmes novērtējums netika veikts.

Priekšlikums noslēgt *UNCAC* ir izteikts, pamatojoties uz agrāk pieņemto Padomes lēmumu apstiprināt konvencijas parakstīšanu, kam sekoja konvencijas parakstīšana 2005. gada 15. septembrī.

3) PRIEKŠLIKUMA JURIDISKIE ASPEKTI

- **Ierosinātās rīcības kopsavilkums**

Priekšlikumā Padome tiek aicināta Eiropas Kopienas vārdā noslēgt ANO Pretkorupcijas konvenciju, ņemot vērā to, ka tā ir parakstīta 2005. gada 15. septembrī.

- **Juridiskais pamats**

Priekšlikuma juridiskais pamats atrodams šādos Eiropas Kopienas dibināšanas līguma pantos: 47. panta 2. punkts, 57. panta 2. punkts, 95. pants, 107. panta 5. punkts, 179. pants, 181. a pants, 190. panta 5. punkts, 195. panta 4. punkts, 199. pants, 207. panta 3. punkts, 218. panta 2. punkts, 223. panta pēdējā daļa, 224. panta priekšpēdējā daļa, 225. a panta priekšpēdējā daļa, 245. panta 2. punkts, 248. panta 4. punkta pēdējā daļa, 255. panta 2. punkts, 255. panta 3. punkts, 260. panta 2. punkts, 264. panta otrā daļa, 266. panta pēdējā daļa, 279. pants, 280. pants, 283. pants, saistībā ar 300. panta 2. punkta pirmo daļu un 300. panta 3. punkta pirmo daļu.

- **Subsidiaritātes princips**

Priekšlikums ir Kopienas ekskluzīvā kompetencē. Tāpēc subsidiaritātes principu nepiemēro.

- **Proporcionalitātes princips**

Priekšlikums atbilst proporcionalitātes principam šāda(-u) iemesla(-u) dēļ.

ANO Pretkorupcijas konvencijas noslēgšana ļaus Eiropas Kopienai kļūt par šā starptautiskā nolīguma dalībnieci.

Visiem finansiāliem un administratīviem pienākumiem, kas Kopienai radīsies no saistībām, kas izriet no *UNCAC*, tiks izmantoti esošie vispusīgie preventīvie un piespiedu izpildes pasākumi, palielinot to efektivitāti.

- **Juridisko instrumentu izvēle**

Ierosinātie tiesību akti: citi.

Citi tiesību akti nebūtu piemēroti šāda(-u) iemesla(-u) dēļ:

Šajā gadījumā nav citu iespēju, jo Padomes lēmums ir vienīgā atbilstošā dokumenta forma ANO Pretkorupcijas konvencijas noslēgšanai.

4) IETEKME UZ BUDŽETU

Iestādēs jau ir ieviests visaptverošs pretkorupcijas pasākumu kopums. Tomēr iespējams, ka, lai izpildītu konvencijas prasības attiecībā uz Eiropas Kopienas iestādēm, varētu būt nepieciešams neliels papildu finansējums administratīviem mērķiem utt.

Priekšlikums

PADOMES LĒMUMAM

**Eiropas Kopienas vārdā noslēgt
ANO Pretkorupcijas konvenciju**

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšana līgumu un jo īpaši tā 47. panta 2. punktu, 57. panta 2. punktu, 95. pantu, 107. panta 5. punktu, 179. pantu, 181. a pantu, 190. panta 5. punktu, 195. panta 4. punktu, 199. pantu, 207. panta 3. punktu, 218. panta 2. punktu, 223. panta pēdējo daļu, 224. panta priekšpēdējo daļu, 225. a panta priekšpēdējo daļu, 245. panta 2. punktu, 248. panta 4. punkta pēdējo daļu, 255. panta 2. punktu, 255. panta 3. punktu, 260. panta otro daļu, 264. panta otro daļu, 266. panta pēdējo daļu, 279. pantu, 280. pantu, 283. pantu saistībā ar 300. panta 2. punkta pirmo daļu un 300. panta 3. punkta pirmo daļu,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu¹,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta atzinumu²,

tā kā:

- (1) Komisija ar Padomes apstiprinājumu Kopienas vārdā ir vedusi sarunas par Konvencijas daļām, kas ir Kopienas kompetencē.
- (2) Padome ir pilnvarojusi Komisiju vest sarunas arī par Kopienas pievienošanos minētajai konvencijai.
- (3) Sarunas tika sekmīgi pabeigtas, un to rezultātā izstrādātais dokuments, ja to vēlāk būs iespējams noslēgt, saskaņā ar Padomes 2005. gada 10. maija lēmumu ir Kopienas vārdā parakstīts 2005. gada 15. septembrī.
- (4) Dažas dalībvalstis ir konvencijas dalībnieces, bet citās dalībvalstīs vēl turpinās ratifikācijas process.
- (5) Konvencijas 67. panta 3. punktā minētie nosacījumi, kas ļauj Kopienai deponēt apstiprinājuma dokumentu, ir izpildīti.
- (6) Konvencija ir jāapstiprina, lai Kopiena atbilstoši savai kompetencei kļūtu par tās dalībnieci.

¹ OV C ,[...],[...], [...]. lpp.

² OV C ,[...],[...], [...]. lpp.

- (7) Deponējot apstiprinājuma dokumentu, Kopienai arī jāpievieno paziņojums par Eiropas Kopienas kompetences apjomu attiecībā uz jautājumiem, ko nosaka konvencijas 67. panta 3. punkts.
- (8) Deponējot apstiprinājuma dokumentu, Kopienai jāpievieno arī paziņojums par strīdu izskatīšanu, ko paredz konvencijas 66. panta 2. punkts.

IR NOLEMUSI ŠADI.

1. pants

ANO Pretkorupcijas konvencija Eiropas Kopienas vārdā ar šo ir apstiprināta.

Konvencijas teksts ir pievienots I pielikumā.

2. pants

Padomes priekšsēdētājs ir pilnvarots izraudzīties personu(-as), kura(-s) ir pilnvarota(-s) deponēt Kopienas formālā apstiprinājuma dokumentu, lai tā būtu saistoša Kopienai. Formālā apstiprinājuma dokumentā ir iekļauts paziņojums par kompetenci saskaņā ar konvencijas 67. panta 3. punktu, kā noteikts II pielikumā. Tajā arī ir iekļauts apliecinājums, kā noteikts III pielikumā.

Briselē, [...]

*Padomes vārdā —
priekšsēdētājs*

I PIELIKUMS

[Konvencijas teksts]

II PIELIKUMS
PAZINOJUMS PAR EIROPAS KOPIENAS KOMPETENCI JAUTĀJUMOS, UZ
KURIEM ATTIECAS ANO PRETKORUPCIJAS KONVENCIJA

ANO Pretkorupcijas konvencijas 67. panta 3. punkts nosaka, ka ratifikācijas, akceptēšanas vai apstiprināšanas dokumentam, ko pieņēmusi reģionāla ekonomiskās integrācijas organizācija, ir jāpievieno paziņojums par organizācijas kompetences apjomu.

- (1) Kopiena atzīmē, ka konvencijas vajadzībām jēdziens „konvencijas dalībvalstis” attiecas arī uz reģionālām ekonomiskās integrācijas organizācijām atbilstoši to kompetencei. Ciktāl konvencijas noteikumi attiecas uz Kopienas tiesību aktiem, Eiropas Kopienai ir ekskluzīva kompetence uzņemties šādas saistības attiecībā uz savu pārvaldi. Ņemot to vērā, Kopiena apliecina, ka saskaņā ar Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu tai ir tiesības izlemt šādus jautājumus:

- izstrādāt, īstenot un nodrošināt preventīvu pretkorupcijas politiku un praksi,
- izveidot preventīvu pretkorupcijas iestādi vai iestādes, nodrošināt informācijas līdzekļus sabiedrības informēšanai par gadījumiem, kas varētu būt saistīti ar korupciju,
- pieņemt darbā ierēdņus, kas netiek ievēlēti, noteikt viņu darba nosacījumus, atalgojumu, apmācību utt. atbilstoši Civildienesta noteikumiem un to īstenošanas normām,
- veicināt caurskatāmību un novērst interešu konfliktus, izstrādājot sistēmas civildienesta ierēdņu pienākumu izpildei,
- izstrādāt un ieviest uzvedības kodeksus,
- nodrošināt atbilstošus standartus valsts iepirkumiem un valsts finanšu pārvaldei,
- veicināt organizācijas struktūras, darbības un lēmumu pieņemšanas procesa caurskatāmību,
- veltot pienācīgu vērību Eiropas Kopienas tiesu neatkarībai, izstrādāt, īstenot un nodrošināt pasākumus, kas stiprina tiesu integritāti un novērš korupcijas iespējas.

- (2) Kopiena arī uzsver, ka tās kompetence attiecībā uz iekšējā tirgus pakāpenisku izveidi, kas ir teritorija bez iekšējām robežām un kurā notiek brīva preču, kapitāla un pakalpojumu kustība, ir nodrošināta atbilstoši Eiropas Kopienas dibināšanas līguma noteikumiem. Šim nolūkam Kopiena ir pieņēmusi pasākumus, lai:

- nodrošinātu caurskatāmību un visiem kandidātiem vienlīdzīgu piekļuvi valsts līgumiem un pakalpojumu tirgiem, veicinot korupcijas novēršanu,
- nodrošinātu atbilstošus standartus grāmatvedībai un revīzijai,
- apkarotu naudas atmazgāšanu; šobrīd tomēr vēl nav paredzēti pasākumi sadarbībai starp tiesām un tiesībaizsardzības iestādēm.

Gadījumos, kad Kopiena ir pieņēmusi pasākumus, tikai Kopiena var slēgt ārējas vienošanās ar trešām valstīm vai kompetentām starptautiskām organizācijām, ja šādas vienošanās ietekmē šos pasākumus vai maina to apjomu.

- (3) Kopienas politika sadarbībai attīstības jomā un sadarbībai ar trešām valstīm papildina dalībvalstu īstenoto politiku un paredz arī noteikumus korupcijas apkarošanai.
- (4) Kopienas kompetences apjoms un īstenošana pēc sava rakstura ir atkarīgi no nepārtrauktas attīstības un Kopiena savu paziņojumu papildinās vai grozīs, ja nepieciešams, saskaņā ar 67. panta 3. punktu.
- (5) ANO Pretkorupcijas konvencija attiecībā uz Kopienas kompetenci ir piemērojama tām teritorijām, kurās tiek piemērots Eiropas Kopienas Dībināšanas līgums, atbilstoši šā Līguma noteikumiem, jo īpaši tā 299. pantam.

Saskaņā ar 229. pantu šo paziņojumu nepiemēro to dalībvalstu teritorijās, kurās nepiemēro minēto līgumu, un tā neierobežo lēmumus vai nostājas, ko attiecīgās dalībvalstis saskaņā ar Konvenciju var pieņemt šo teritoriju vārdā un interesēs.

III PIELIKUMS **PAZIŅOJUMS**

Attiecībā uz 66. panta 2. punktu Kopiena uzsver, ka saskaņā ar Starptautiskās Tiesas Statūtu 34. panta 1. daļu tikai valstis var būt tiesību subjekti šajā tiesā. Tādēļ saskaņā ar konvencijas 66. panta 2. punktu jebkurš strīds, kurā iesaistīta Eiropas Kopiena, ir jāizskata tikai un vienīgi šķīrējtiesā.